

تقدیم و اهداء:

- * به پیشگاه رسول الله الاعظم که مفاهیم قرآن کریم بر قلب نازنین ایشان نازل گشت.
- * به اهل بیت : که حاملان و مفسران واقعی قرآنند.
- * به امام زمان روحی فداه که با ظهورشان شادی واقعی را به شیعیان شان اهداء می کنند.
- * به سرمایه های زندگانی ام پدر و مادر عزیزم که با فداکاری ها و ایثارهای بی دریغشان پیمودن مسیر طولانی علم و دانش را بر من آسان نمودند و مرا در مراحل دشوار و سخت زندگانی ام یاری رساندند و مرا یار و پشتیبانی صمیمی بوده اند.
- * پیشکش به دریا دریا آبی وفا و یکرنگی همسرم.

تقدیر و تشکر:

خداوند متعال را سپاس گزارم که توفیق عطا نمود تا کار خویش را به سرانجام رسانم و حاصل تحقیقات و پژوهش خود را به منظر اهل نظر تقدیم نمایم.

این کمترین بر خود فرض می داند که از زحمات استاد فرهیخته و دانشمند جناب آقای دکتر نصراله شاملی که با راهنمایی های سازنده و دلسوزانه خود مرا در تهیه این پایان نامه یاری رساندند تشکر و قدردانی نمایم.

همچنین تقدیر و تشکر صمیمانه دارم از اساتید بزرگوار و ارجمند جناب آقای دکتر رضا شکرانی و جناب آقای دکتر یوسف گرجی که با نظرات عالی و سازنده در غنای این رساله و امر مشاوره مرا یاری رساندند.

در اینجا جا دارد که از همسر عزیز و مهربانم که با صبر و تشویق های مکرر خود مرا در تهیه و تنظیم رساله یاری رساندند سپاسگزاری و قدردانی نمایم.

از خداوند منان توفیق روز افزون و عاقبت نیک برای اساتید، والدین و کلیه کسانی که به نوعی مرا در انجام مراحل مختلف این رساله یاری نمودند مسئلت می نمایم.

چکیده:

شادی یکی از حالات روحی است که بیشتر از هر حالت دیگر برای انسان تجربه کردن آن لذت بخش می باشد. لذا شادی و بدست آوردن آن از دیرباز مورد توجه انسان بوده و تمامی تلاشهای وی در زندگی در جهت یافتن و حفظ این حالت مهم روحی می باشد. روان شناسان با توجه به تحقیقاتی که انجام داده اند، شادی را یکی از عوامل بسیار مهم برای کارایی بیشتر و زندگی بهتر دانسته اند. اما با توجه به اینکه مسلمانان اعتقاد دارند که دین اسلام به عنوان آخرین دین الهی، حاوی دستورات کاملی در تمامی زمینه های روحی و معنوی بوده و پاسخگوی تمامی نیازهای بشر می باشد، باید دید که آیا در دین اسلام به شادی اهمیت داده شده است یا خیر؟

در فصل اول کلیات تحقیق ارائه شده، در فصل دوم از منظر روان شناسی به مباحثی از جمله اثرات شادی، عوامل مهم مؤثر بر شادی و عدم آن و ارائه نتایج تحقیقات صاحب نظران در این زمینه پرداخته ایم. در فصل سوم در سه بخش به موضوع شادی پرداخته ایم. در بخش اول به بررسی آیات و روایات پرداخته ایم و در برخی موارد اقوال مفسران را نیز آورده ایم. در بخش دوم برای روشن تر شدن مفهوم شادی، مفهوم مخالف آن یعنی حزن و اندوه در قرآن و روایات مورد بررسی قرار گرفته و در بخش سوم روایات تکمیلی در زمینه شادی را مورد بررسی قرار داده ایم.

در فصل چهارم در دو بخش مطالب را تجزیه و تحلیل کرده ایم. در بخش اول به بررسی کلید واژه های قرآنی از منظر علم معنا شناسی پرداخته و مقایسه ای تطبیقی از علم روان شناسی با مفاهیم قرآنی و روایی انجام داده ایم و در بخش دوم پژوهش های عرصه ای خود را در زمینه عوامل مؤثر بر شادی آورده و به تجزیه و تحلیل داده های آن پرداخته ایم. و در فصل پنجم به نتیجه گیری از مباحث مطرح شده در فصول قبل پرداخته و راهکارهایی عملی برای دستیابی به شادی در زندگی ارائه نموده ایم.

با بررسی این موضوع در آیات و روایات، نتایج زیر بدست می آید:

- قرآن و روایات نه تنها شادی را تجویز می کنند بلکه آنرا هدفمند، مطابق با اهداف متعالی و کمالی انسان قرار می دهد و برای شاد بودن راهکارهای عملی ارائه می کند.
- قرآن و روایات با مواردی از شادی مخالف است که موجب غفلت از یاد خدا، سرمستی و سرکشی از فرامین حق، سبکسری و تمسخر دیگران و فراموشی آخرت باشد.
- قرآن و روایات در مدار حق قرار گرفتن و مؤمن بودن به دستورات الهی و بکار بستن آنها را در زندگی از بهترین راهکارهای عملی شادی در زندگی معرفی می کنند.

کلید واژگان:

شادی، فرح، سرور، نشاط، قرآن، روایات.

فهرست مطالب:

۱	مقدمه.....
۴	فصل اول- کلیات.....
۵	۱-۱- نحوه انتخاب موضوع.....
۵	۱-۲- بیان و شرح مسأله.....
۷	۱-۳- اهمیت و ضرورت پژوهش.....
۸	۱-۴- پرسش های تحقیق.....
۸	۱-۵- واژه ها و اصطلاحات مهم کاربردی.....
۸	۱-۵-۱- عناوین کلید واژه های قرآنی در موضوع شادی.....
۹	۱-۵-۲- تعریف انسان.....
۱۰	۱-۵-۳- تعریف شادی.....
۱۱	۱-۶- پیشینه و تاریخچه موضوع تحقیق.....
۱۳	۱-۶-۱- پژوهش های خارجی.....
۱۵	۱-۶-۲- پژوهش های داخلی.....
۱۶	۱-۷- روش تحقیق.....
۱۶	۱-۷-۱- علم معناشناسی.....
۱۷	۱-۷-۱-۱- چند معنایی واژگان عربی.....
۱۸	۱-۷-۱-۲- اقسام چند معنایی.....
۱۸	۱-۷-۱-۲-۱- تعریف اشتراک لفظی.....
۱۹	۱-۷-۱-۲-۱-۱- عوامل مشترک اشتراک لفظی نزد قدما.....
۲۱	۱-۷-۱-۲-۲- تعریف اشتراک معنوی.....
۲۱	۱-۷-۱-۲-۳- پدیده ترادف.....
۲۲	۱-۷-۱-۲-۳-۱- عوامل پیدایش ترادف.....
۲۳	۱-۷-۱-۲-۴- تضاد.....
۲۴	۱-۷-۱-۲-۴-۱- شرایط تحقیق تضاد.....
۲۵	۱-۷-۱-۳- بافت (سیاق).....

۲۶.....	۱-۷-۱-۴- پدیدهٔ وجوه و نظایر در قرآن.....
۲۷.....	۱-۷-۱-۴-۱- اقسام نظایر.....
۲۹.....	۱-۷-۲- علم روان شناسی.....
۲۹.....	۱-۸- محدودیت های تحقیق.....
۳۰.....	فصل دوم-شادی از منظر علم روان شناسی.....
۳۱.....	۲-۱- تعریف شادی.....
۳۳.....	۲-۱-۱- تعاریف عاطفی.....
۳۵.....	۲-۱-۲- تعاریف شناختی.....
۳۵.....	۲-۱-۳- تعاریف ترکیبی از شادی.....
۳۷.....	۲-۲- اشکال مختلف شادی.....
۳۸.....	۲-۲-۱- شادی با قرص های اکستازی.....
۳۸.....	۲-۳- اجزای شادمانی.....
۳۹.....	۲-۴- شادی در فرهنگ و جامعهٔ ایرانی.....
۴۰.....	۲-۵- حقیقت شادی.....
۴۳.....	۲-۶- اثرات شادی.....
۴۴.....	۲-۷- منشأ شادی.....
۴۴.....	۲-۸- عوامل مؤثر بر شادی.....
۴۵.....	۲-۸-۱- عوامل روانی شادی.....
۴۵.....	۲-۸-۱-۱- شخصیت.....
۴۶.....	۲-۸-۱-۱-۱- جنبه های شناختی شخصیت.....
۴۷.....	۲-۸-۱-۱-۲- مثبت نگری یا خوش بینی.....
۴۸.....	۲-۸-۱-۱-۳- برون گرایی و روابط اجتماعی.....
۴۹.....	۲-۸-۱-۱-۴- عزت نفس.....
۵۰.....	۲-۸-۱-۱-۵- خود کنترلی.....
۵۰.....	۲-۸-۱-۲- سن.....
۵۱.....	۲-۸-۱-۳- تفاوت های جنسیتی.....
۵۲.....	۲-۸-۱-۴- هیجانات مثبت و مراکز مغز.....

۵۳	۲-۸-۱-۵- نقش انتقال دهنده های عصبی و داروها در هیجانات مثبت
۵۴	۲-۸-۱-۶- ذهن
۵۵	۲-۸-۱-۷- نگرش
۵۶	۲-۸-۱-۷-۱- نگرش انسان نسبت به جهان و دنیا
۵۸	۲-۸-۱-۷-۲- نگرش به خویشتن
۶۰	۲-۸-۱-۷-۲-۱- توصیه هایی برای دست یابی به شادکامی با تغییر خود
۶۰	۲-۸-۱-۷-۳- نگرش به زندگی
۶۱	۲-۸-۱-۷-۴- نگرش نسبت به شکست
۶۲	۲-۸-۱-۷-۵- نگرش انسان نسبت به زمان
۶۳	۲-۸-۱-۷-۶- نگرش مثبت داشتن یا مثبت نگری
۶۶	۲-۸-۱-۸- اعتماد به نفس
۶۶	۲-۸-۱-۹- عشق
۶۶	۲-۸-۲- عوامل جسمانی شادی
۶۶	۲-۸-۲-۱- ورزش
۶۷	۲-۸-۲-۲- تفریح
۶۸	۲-۸-۲-۳- سلامتی
۶۹	۲-۸-۲-۴- خوردن و آشامیدن
۷۰	۲-۸-۲-۵- فعالیت های جنسی
۷۰	۲-۸-۲-۶- خوابیدن و استراحت کردن
۷۰	۲-۸-۲-۷- محیط و طبیعت
۷۲	۲-۸-۲-۸- آراستگی ظاهری
۷۳	۲-۸-۲-۹- نقش زن و وراثت در شادی
۷۳	۲-۸-۳- عوامل فرهنگی
۷۳	۲-۸-۳-۱- فرهنگ
۷۳	۲-۸-۳-۲- تحصیلات
۷۴	۲-۸-۳-۳- هدفمند بودن زندگی
۷۵	۲-۸-۴- عوامل مذهبی و معنوی

- ۷۶..... ۲-۸-۴-۱- تأثیر حضور در امکنهٔ مذهبی (کلیسا، مسجد و ...)
- ۷۶..... ۲-۸-۴-۲- رابطهٔ با خدا
- ۷۷..... ۲-۸-۴-۳- باورها
- ۷۷..... ۲-۸-۴-۴- تأثیر مذهب بر سلامت
- ۷۸..... ۲-۸-۴-۵- تأثیر مذهب بر بهداشت روانی
- ۷۹..... ۲-۸-۵- عوامل اخلاقی
- ۷۹..... ۲-۸-۵-۱- خوش اخلاقی
- ۷۹..... ۲-۸-۵-۲- متبسم بودن و لبخند زدن
- ۸۰..... ۲-۸-۵-۳- سلام و احوال پرسی
- ۸۰..... ۲-۸-۵-۴- ابراز محبت و علاقه
- ۸۰..... ۲-۸-۵-۵- خدمت به دیگران
- ۸۰..... ۲-۸-۵-۶- عطا و بخشش
- ۸۰..... ۲-۸-۵-۷- صلح و صفا
- ۸۱..... ۲-۸-۵-۸- عفو کردن
- ۸۱..... ۲-۸-۵-۹- منظم بودن
- ۸۱..... ۲-۸-۵-۱۰- عدالت
- ۸۱..... ۲-۸-۵-۱۱- اعتماد و خوش بینی
- ۸۱..... ۲-۸-۵-۱۲- سپاسگزار بودن
- ۸۲..... ۲-۸-۵-۱۳- فداکاری و گذشت
- ۸۲..... ۲-۸-۵-۱۴- پرهیز کردن
- ۸۲..... ۲-۸-۵-۱۵- انعطاف پذیری
- ۸۳..... ۲-۸-۵-۱۶- شرکت در شادی دیگران و تقسیم نمودن شادی با آنها
- ۸۴..... ۲-۸-۵-۱۷- تغییر نحوهٔ بیان
- ۸۴..... ۲-۸-۵-۱۸- تعادل و میانه روی در شادمانی
- ۸۴..... ۲-۸-۶- عوامل اقتصادی
- ۸۴..... ۲-۸-۶-۱- کار و اشتغال
- ۸۵..... ۲-۸-۶-۱-۱- تأثیر کار بر پریشانی و سلامت روان

۸۶.....	۲-۸-۶-۱-۲- اثر کار بر سلامتی.....
۸۷.....	۲-۸-۶-۱-۳- اهمیت علاقه به کار.....
۸۸.....	۲-۸-۶-۲- پول و ثروت.....
۸۹.....	۲-۸-۶-۱-۲- نقش پول و ثروت در برآورده ساختن نیازهای غیر زیستی.....
۹۲.....	۲-۸-۷- عوامل اجتماعی.....
۹۲.....	۲-۸-۷-۱- روابط اجتماعی.....
۹۳.....	۲-۸-۷-۲- خویشاوندی.....
۹۳.....	۲-۸-۷-۳- دوستی.....
۹۴.....	۲-۸-۷-۳-۱- رازهای تداوم عشق و دوستی و شاد زیستن.....
۹۵.....	۲-۸-۷-۴- آشنایان.....
۹۵.....	۲-۸-۷-۵- ازدواج.....
۹۶.....	۲-۸-۷-۵-۱- ۳۰ راهکار شادی برای زوج های شیفته خوشبختی و شادکامی.....
۹۸.....	۲-۸-۷-۶- تفریح و اوقات فراغت.....
۹۹.....	۲-۸-۷-۷- شوخ طبعی.....
۱۰۰.....	۲-۹- عوامل مؤثر بر عدم شادی.....
۱۰۰.....	۲-۹-۱- سخت گرفتن به زندگی.....
۱۰۰.....	۲-۹-۲- احساس گناه.....
۱۰۰.....	۲-۹-۳- آداب و سنت های غلط.....
۱۰۱.....	۲-۹-۴- نگرانی و وسواس.....
۱۰۱.....	۲-۹-۵- بی توجهی به مشکلات روابط.....
۱۰۱.....	۲-۹-۶- مشاهده برنامه های غیر سودمند تلویزیون.....
۱۰۲.....	۲-۹-۷- مقایسه های ناعادلانه.....
۱۰۲.....	۲-۹-۸- بیکاری.....
۱۰۲.....	۲-۹-۹- لذت طلبی.....
۱۰۲.....	۲-۹-۱۰- عدم ارضای نیازهای طبیعی.....
۱۰۳.....	۲-۹-۱۱- مجادله و دعوا.....
۱۰۳.....	۲-۹-۱۲- خشونت و تندی و قهر کردن.....

۱۰۳.....	۲-۱۰- کاربرد عملی پژوهشهای مربوط به شادی.....
۱۰۵.....	فصل سوم- شادی در آیات و روایات.....
	بخش اول بررسی آیات و روایات
۱۰۶.....	۳-۱-۱- منشأ شادی.....
۱۰۷.....	۳-۱-۲- آیاتی که اشاره به جلوه های شادی مردم در دنیا دارد.....
۱۰۷.....	۳-۱-۲-۱- شادی مردم از رحمت و فضل خداوند در ابعاد مختلف.....
۱۱۲.....	۳-۱-۲-۱-۱- گفتاری دیگر پیرامون معانی واژه های «فضل» و «رحمت» در قرآن کریم.....
۱۱۲.....	۳-۱-۲-۱-۲- بررسی مصادیق واژه «فضل» در قرآن کریم.....
۱۱۴.....	۳-۱-۲-۱-۳- بررسی مصادیق واژه «رحمت» در قرآن کریم.....
۱۱۶.....	۳-۱-۲-۱-۳- بررسی آیاتی که در آنها واژه های «فضل» و «رحمت» بکار رفته است.....
۱۲۶.....	۳-۲-۱-۲- شاد بودن به واسطه مغفرت و پاداش خداوند.....
۱۲۸.....	۳-۲-۱-۳- شاد بودن به واسطه انزال نعمت های الهی.....
۱۲۹.....	۳-۲-۱-۴- شاد بودن مردم در ابعاد مختلف به جهت ایمانشان.....
۱۳۱.....	۳-۲-۱-۵- شادی مؤمنان از اهل کتاب از انزال قرآن بر پیامبر ۶.....
۱۳۵.....	۳-۲-۱-۶- شاد شدن پیامبر ۶ و مؤمنین از تغییر قبله.....
۱۳۷.....	۳-۲-۱-۷- معامله و تجارت با خدا و شادی از این معامله برای مؤمنین.....
۱۳۹.....	۳-۲-۱-۸- شادی و نشاط در خانواده.....
۱۴۳.....	۳-۲-۱-۹- شادی و نشاط حاصل از رنگ ها.....
۱۴۴.....	۳-۲-۱-۱۰- ابراز شادی مؤمنان با لبخند زدن و تبسم نمودن.....
۱۴۸.....	۳-۱-۳- آیاتی که به انواع نعمتهای دنیوی بشارت می دهد.....
۱۴۸.....	۳-۱-۳-۱- جلوه های شادی در طبیعت.....
۱۴۸.....	۳-۱-۳-۱-۱- ارسال بادهای و اثرات آن بر طبیعت.....
۱۴۹.....	۳-۱-۳-۲- انزال باران و رویش گیاهان از زمین.....
۱۵۲.....	۳-۱-۳-۲- کسب غنیتهای دنیوی.....
۱۵۳.....	۳-۱-۳-۳- دریافت مژده و خبری خوش.....
۱۵۸.....	۳-۱-۳-۴- فرزنداندار شدن.....
۱۵۹.....	۳-۱-۳-۴-۱- بشارت به زکریا ۷.....

- ۱۶۰.....۳-۱-۳-۲-۴-۳-۱-۳ بشارت به مریم 3
- ۱۶۰.....۳-۱-۳-۳-۴-۳-۱-۳ بشارت به ابراهیم 7
- ۱۶۰.....۳-۱-۳-۴-۳-۱-۳ بشارت به تولد اسماعیل
- ۱۶۰.....۳-۱-۳-۴-۳-۲-۳-۲ بشارت به تولد اسحاق و یعقوب
- ۱۶۲.....۳-۱-۴-۴-۱-۳ قرآن و پیامبر پیام آوران شادی
- ۱۶۲.....۳-۱-۴-۱-۳ بشارت دهنده بودن قرآن
- ۱۶۵.....۳-۱-۴-۲-۲ بشارت دهنده بودن پیامبر گرامی اسلام 6
- ۱۶۶.....۳-۱-۵-۵-۱-۳ راههای کسب رضایت و خشنودی خداوند و آثار و نتایج آن
- ۱۶۶.....۳-۱-۵-۱-۳ معنای رضایت خداوند
- ۱۶۷.....۳-۱-۵-۲-۲ اهمیت کسب رضای خداوند و پیامبر 6
- ۱۶۸.....۳-۱-۵-۳-۳ راههای شاد گشتن پیامبر به عنوان اسوه و الگو برای مسلمانان
- ۱۷۱.....۳-۱-۵-۴-۴ انجام دادن چه کارهایی باعث کسب رضایت و خشنودی خداوند می شود؟
- ۱۷۱.....۳-۱-۵-۴-۱-۱ جهاد
- ۱۷۲.....۳-۱-۵-۴-۲-۲ انفاق
- ۱۷۲.....۳-۱-۵-۴-۳-۳ حج
- ۱۷۳.....۳-۱-۵-۴-۴-۴ تقوا
- ۱۷۳.....۳-۱-۵-۴-۵-۵ شکر گزاری
- ۱۷۴.....۳-۱-۵-۴-۶-۶ ایمان و عمل صالح
- ۱۷۵.....۳-۱-۵-۴-۷-۷ نماز و زکات
- ۱۷۵.....۳-۱-۵-۴-۸-۸ بیعت نمودن با رسول خدا 6
- ۱۷۵.....۳-۱-۵-۴-۹-۹ هجرت
- ۱۷۸.....۳-۱-۵-۴-۱۰-۱۰ صادق بودن
- ۱۷۹.....۳-۱-۵-۵-۵-۵ آثار کسب رضایت و خشنودی خداوند
- ۱۷۹.....۳-۱-۵-۵-۱-۱ داشتن مقام و درجه
- ۱۷۹.....۳-۱-۵-۵-۲-۲ هدایت
- ۱۷۹.....۳-۱-۵-۵-۳-۳ احراز مقام شفاعت
- ۱۷۹.....۳-۱-۵-۵-۴-۴ مورد شفاعت واقع شدن

- ۱۸۰.....۳-۱-۵-۵-۵- مغفرت و آمرزش گناهان و پاداش بزرگ.....
- ۱۸۰.....۳-۱-۵-۵-۶- بهشت و زندگانی خوش در آخرت.....
- ۱۸۱.....۳-۱-۵-۶- آثار عدم رضایت و خشنودی خداوند.....
- ۱۸۱.....۳-۱-۵-۶- سخت جان دادن و نابودی اعمال نیک.....
- ۱۸۱.....۳-۱-۵-۶-۲- عذاب اخروی.....
- ۱۸۱.....۳-۱-۶- آیاتی که به مؤمنان بشارت به بهشت و نعمت های آن می دهد.....
- ۱۸۱.....۳-۱-۶-۱- آیاتی که بشارت به بهشت می دهد.....
- ۱۸۲.....۳-۱-۶-۲- آیاتی که بشارت به بهشت و جاودانگی در آن می دهند.....
- ۱۸۳.....۳-۱-۶-۳- آیاتی که بشارت به بهشت و انواع نعمت های آن می دهند.....
- ۱۸۳.....۳-۱-۷- جلوه های شادمانی بهشتیان.....
- ۱۸۳.....۳-۱-۷-۱- شادمانی بهشتیان از زندگی در بهشت.....
- ۱۸۴.....۳-۱-۷-۲- شادمانی از فضل خداوند.....
- ۱۸۴.....۳-۱-۷-۳- شادمانی بهشتیان به واسطه وجود انواع نعمت ها.....
- ۱۸۶.....۳-۱-۷-۴- شادمانی بهشتیان از مورد احترام بودن.....
- ۱۸۷.....۳-۱-۷-۵- شادی بهشتیان از پیوستن فرزندان شان به آنها.....
- ۱۸۷.....۳-۱-۷-۶- بروز شادمانی بهشتیان در چهره هایشان.....
- ۱۸۸.....۳-۱-۷-۷- شادمانی بهشتیان از نشنیدن سخنان بیهوده و تکذیب نکردن یکدیگر.....
- ۱۸۹.....۳-۱-۷-۸- شادمانی بهشتیان به جهت حسابرسی سریع.....
- ۱۸۹.....۳-۱-۸- شادی های مذموم و ناپسند.....
- ۱۸۹.....۳-۱-۸-۱- شاد گشتن از مصیبت و ناراحتی دیگران.....
- ۱۹۰.....۳-۱-۸-۲- شادی به اعمال زشت.....
- ۱۹۰.....۳-۱-۸-۳- شادی به انجام گناه.....
- ۱۹۱.....۳-۱-۸-۴- شادی به اموال و نعمت های بسیار.....
- ۱۹۳.....۳-۱-۸-۵- شادی با یاد غیر خدا.....
- ۱۹۳.....۳-۱-۸-۶- شادی بر مخالفت از فرمانهای پیامبر.....
- ۱۹۴.....۳-۱-۸-۷- شادی به پراکندگی و تفرقه.....
- ۱۹۴.....۳-۱-۸-۸- افراط در شادی و خوشحالی.....

- ۳-۱-۸-۹- شادی از روی غفلت و هوسرانی..... ۱۹۵
- ۳-۱-۸-۱۰- شادمانی به علم (غرور علمی)..... ۱۹۵
- ۳-۱-۸-۱۱- شادی کردن با استهزاء و تمسخر دیگران..... ۱۹۶
- ۳-۱-۸-۱۲- شادمانی و خشنودی به دنیا..... ۱۹۷
- ۳-۱-۹- بشارت به عذاب..... ۱۹۸
- ۳-۱-۹-۱- کافران..... ۱۹۸
- ۳-۱-۹-۲- قاتلان پیامبران و عدالت گستران..... ۱۹۸
- ۳-۱-۹-۳- منافقین..... ۱۹۸
- ۳-۱-۹-۴- کسانی که مال ذخیره می کنند و انفاق نمی کنند..... ۱۹۹
- ۳-۱-۹-۵- کسانی که وقتی قرآن تلاوت می شود بی توجهی می کنند و نمی شنوند..... ۱۹۹
- بخش دوم نگاهی گذرا به حزن و اندوه در قرآن و روایات**
- ۳-۲-۱- گفتاری پیرامون حزن و انواع آن..... ۲۰۰
- ۳-۲-۲- حزن مقدس و مطلوب..... ۲۰۰
- ۳-۲-۳- حزن نامقدس و مطرود..... ۲۰۱
- ۳-۲-۴- عوامل از بین برنده غم و اندوه و رسیدن به امنیت و آرامش واقعی از منظر قرآن..... ۲۰۲
- ۳-۲-۵- عوامل آرامش و دلگرمی..... ۲۰۵
- ۳-۲-۶- عوامل از بین برنده غم و اندوه در روایات..... ۲۰۶
- بخش سوم روایات تکمیلی**
- ۳-۳-۱- شیوه شادی..... ۲۰۹
- ۳-۳-۲- حدود شادی..... ۲۱۱
- ۳-۳-۳- معیارهای شادی..... ۲۱۱
- ۳-۳-۴- اهمیت و اثرات شادی ممدوح در زندگی..... ۲۱۳
- ۳-۳-۵- ماهیت شادی های دنیوی..... ۲۱۶
- ۳-۳-۶- تعادل در شادمانی با توجه به مرگ..... ۲۱۷
- ۳-۳-۷- عوامل شادی ممدوح در دنیا..... ۲۱۷
- ۳-۳-۸- عوامل شادی در آخرت..... ۲۲۷
- ۳-۳-۹- اثر شاد کردن مردم در آخرت..... ۲۳۰

۲۳۰	۳-۳-۱۰- مقایسه شادی های دنیوی و اخروی
۲۳۱	۳-۳-۱۱- عوامل شادی مذموم
۲۳۴	۳-۳-۱۲- نتایج و پیامدهای شادی های مذموم
۲۳۵	۳-۳-۱۳- حقوق کسی که انسان را شاد می کند
۲۳۵	۳-۳-۱۴- به جای آوردن شکر نعمت شادی
۲۳۶	۳-۳-۱۵- وجوب شاد کردن مؤمن در زمان ظهور امام زمان 7
۲۳۶	۳-۳-۱۶- برنامه های معصومین در روزهای شاد
۲۳۷	۳-۳-۱۷- نمونه هایی از شادی های اهل بیت علیهم السلام
۲۳۸	فصل چهارم- تجزیه و تحلیل مطالب
	بخش اول: تحقیق عرصه ای (پیمایشی)
۲۳۹	۴-۱-۱- فرضیه های پژوهش
۲۴۰	۴-۱-۲- مدل تجربی تحقیق
۲۴۱	۴-۱-۳- روش شناسی: روش پژوهش
۲۴۱	۴-۱-۴- تکنیک و ابزار جمع آوری اطلاعات
۲۴۲	۴-۱-۵- جامعه آماری
۲۴۲	۴-۱-۶- تعیین حجم نمونه و شیوه نمونه گیری
۲۴۲	۴-۱-۷- روش نمونه گیری
۲۴۲	۴-۱-۸- متغیر های تحقیق
۲۴۴	۴-۱-۹- روایی یا اعتبار پرسشنامه
۲۴۵	۴-۱-۱۰- پایایی ابزار اندازه گیری
۲۴۵	۴-۱-۱۱- تکنیک های مورد استفاده در تجزیه و تحلیل داده ها
۲۴۵	۴-۱-۱۲- تجزیه تحلیل داده ها
۲۴۶	۴-۱-۱۳- آماره های توصیفی
۲۵۲	۴-۱-۱۴- آمار استنباطی
۲۵۲	۴-۱-۱۴-۱- آزمون فرضیات تحقیق

بخش دوم: معناشناسی:

۲۶۱	۴-۲-۱- واژه شناسی اشتر.....
۲۶۱	۴-۲-۲- واژه شناسی بطر.....
۲۶۲	۴-۲-۳- واژه شناسی مرح.....
۲۶۳	۴-۲-۴- واژه شناسی بشارت.....
۲۶۷	۴-۲-۵- واژه شناسی سرور.....
۲۶۸	۴-۲-۶- واژه شناسی فرح.....
۲۷۰	۴-۲-۷- واژه شناسی ضحك.....
۲۷۱	۴-۲-۸- واژه شناسی اطمینان.....
۲۷۲	۴-۲-۹- واژه شناسی فكه.....
۲۷۳	۴-۲-۱۰- واژه شناسی رضا.....
۲۷۴	۴-۲-۱۱- واژه شناسی سکن.....
۲۷۵	۴-۲-۱۲- واژه شناسی خبر.....
۲۷۶	۴-۲-۱۳- واژه شناسی رجا.....
۲۷۷	۴-۲-۱۴- واژه شناسی نضر.....
۲۷۸	۴-۲-۱۵- واژه شناسی بهج.....
۲۷۹	۴-۲-۱۶- واژه شناسی لذذ.....
۲۷۹	۴-۲-۱۷- واژه شناسی بَسَمَ.....
۲۸۰	۴-۲-۱۸- واژه شناسی قره عین.....
۲۸۱	۴-۲-۱۹- واژه شناسی عید.....
۲۸۳	۴-۲-۲۰- واژه هایی که به معنای شادی است ولی در قرآن کریم بکار نرفته است.....
۲۸۳	۴-۲-۲۱- مباحثی از منظر معناشناسی پیرامون واژه شادی در قرآن کریم.....
۲۸۷	۴-۲-۲۲- بررسی پدیده ترادف در مورد کلید واژه های شادی.....
۲۸۷	۴-۲-۲۳- بررسی پدیده وجوه و نظایر در مورد واژ های فرح و سرور و بشارت.....
۲۸۸	فصل پنجم- جمع بندی و نتیجه گیری.....
۲۸۹	۵-۱- جمع بندی و نتیجه گیری.....
۲۹۵	۵-۲- راهکارهای عملی.....

فهرست منابع.....	۳۰۱
پیوست ها.....	۳۱۰
فهرست آیات.....	۳۱۱
فهرست موضوعی آیات مربوط به شادی.....	۳۱۴
فهرست کلید واژه های آیات قرآن با موضوع شادی.....	۳۱۹
پرسشنامهٔ تحقیق پیمایشی.....	۳۲۴
فهرست جداول، نمودارها و شکل ها.....	۳۲۷
چکیدهٔ عربی.....	۳۲۸
صفحهٔ عنوان به عربی.....	۳۲۹
چکیدهٔ انگلیسی.....	۳۳۰
صفحهٔ عنوان به انگلیسی.....	۳۳۱